

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

6. Fœcunditas terræ, laboribus prouocanda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

edificatus & cultus. Nihil enim est damnosius deserto agro. Idem
que Cato interrogatus, quis esset certissimus quasius, respondit. Si bene
pascas. Quis proximus? si mediocriter pascas. Inde illa reliqua oraculo
Idem cap. 6. Nequam agricolam esse, quisquis emeret, quod prestare ei fundus pos-
set: Malum patrem familias, quisquis interdum faceret, quod nocturnus pos-
set, nisi in tempestate cali. Peiorem, qui, profectis diebus, ageret, quod
feriatis deberet (Nimis hoc Ethnicum præceptum ieruant Christiani, rustici, sacrum omne lucro postponentes). Peßimum
qui sereno die, sub tecto potius operaretur, quam in agro.

V.
Plin. loc. cit.

Nequeo mihi temperare, quo minus unum exemplum antiquitatis
afferam, ex quo intelligi possit, apud populum etiam de culturis agendi
morem fuisse, qualiter defendi soliti sint illi viri. C. Furius Crepinus
seruitute liberatus, cum in paruo admodum agello largiores manuum
fructus perciperet, quam ex amplissimis vicinitas, in inuidia manuum
erat, ceu fruges alienas pelliceret veneficijs. Quamobrem à Sp. Allicio
curuli, die dicta, metuens damnationem, cum in suffragium tribus
oporteret ire, instrumentum rusticum omne in forum attulit, & ad-
duxit filiam validam, atque (vt ait Piso) bene curatam ac vestitam,
ferramenta egregie facta, graues ligones, vomeres ponderosos, bona
saturos. Postea dixit: Veneficia mea, Quirites, hæc sunt, nec possum
vobis ostendere, aut in forum adducere, lucubrationes meas, vigilijs
& sudores. Omnium sententijs absolutus itaq; est. Profecto, opera
non impensâ, cultura constat. Et ideo maiores fertilissimum, in agro
oculum Domini dixerunt.

VI.

Quæ quia ita sunt, se ipsum de pigritia accusat, quisquis ac-
cusat terræ sterilitatem. Non Creantis, sed villicantis culpa est. Si
ager nihil parit. Non est dignus metere, quisquis non dignatur
feminare. Quid Paradisum exigis, homo, vnde exulas? quid ter-
ram, clamas, esse maledictam, qui benedictionem ipse repudias?
qui ipse, si vis laborare, potes fecundam facere? Nonne vides
fegetem? non intelligis abiecti in arua feminis vberem vsuram?
Scribitur solummodo granum, sine folliculi veste, ait Tertullianus, sine
fundamento spica, sine munimento arista, sine superbia culmi; exurgit
autem copia faneratum, compagine edificatum, ordine structum, cultum
minutum, & vsquequaq; vestitum. Neque hæc experientia est ho-
dierna duntaxat. A condito orbe terra gignit, & non fatigatur
dat,

Tertullian.
lib de resurr.
carnis. c. 12.

dāt, & non exhauritur; expectat aratrum, vt præbeat fructum. Denique, teste S. Ambrosio. *generatum restituit, quod accepit, & usurarum cumulo multiplicatum. Homines saepe decipiunt, & ipsa generatorem suum sorte defraudant. Terra fidelis manet. Et, si quando non soluerit; si forte aduersata fuerit, frigoris inclementia, aut nimia siccitas, aut immensa vis imbrium, alio anno, superioris anni damna compensat. Ita & quando proventus spem destituit agricola, nihil terra delinquit; & quando arridet ubertas facunda matris, se partus effundit, vt nunquam vllum dispendium suo inferat creditor.* Nemo itaq; dicat, non esse se in Palæstina; non habitare multos in terra Gesen; nusquam extare amplius Paradisum. Palæstina fieret etiam trans Iordanem, si non deessent, qui vellent Iordanem inducere irrigando; aut gnauâ operâ cultuq; terram Gesen facere. Denique multis vnus iugeris fundus fit Paradisus, qui modico contenti, seruant laborem, & merunt benedictionem.

S. Ambrosii. l. 3.
Heraclit. c. 8.

omni.

Qui autem citra arationem citraq; sementem, quod aiunt, volunt pinguescere; merito esuriunt. Illum terra alit, qui terram colit. Nam, vt Socrates dixit: *quemadmodum nec mulier sine viro, sic nec bona spes absq; labore quidquam parit.* Vivunt enim homines multi, contenti ijs, quæ sunt ab alijs parata, quod pigri est ingenij, & tantum fruges consumere nati; ac Dei ope indigni. Quia, vt Sallustius loquitur, *vbi socordia atq; ignauia te tradideris, nequam deos implores: irati infestiq; sunt.* Cum Deo enim manum mouere oportet, qui non vult desides nos esse, atque otiosos. *Nimis homo nihili est, qui piger est.* Qua de causa Anaxarchus dicebat, si quis alterum audiret imprecantem sibi manus & pedes iniuriales, iratum illi, procul dubio, fore: diuites autem, cum re ipsa manus suas pedesque faciant inuiles, interim ob hoc ipsum se beatos existimare. Nec diuites hoc tantum agunt, sed plurimi quoque egeni, qui mendicare malunt, quam laborare; immo esurire potius, quam opera hand esse parci sua. *Abscondit piger manum sub asosilla, nec ad os suum applicat eam.* Quid ergo sequitur propter frigus piger arare noluit; mendicabit ergo astate, & non dabitur ei. Itaque omnis piger semper in egestate est. Quod vel Ethnicus agnouit, cuius notum est illud dictum: *Vbi pro labore desidia, pro contentia atq; equitate libido & superbia inuadunt, fortuna simul cum*

VII.

Stob. serm. 108.

Sallust. in Catilin.

Plant. Rud.

Stob. serm. de oratio.

Proverb. 19.

Prou. 20.

Prou. 27.

Sallust. in Catil.

Ff 2 moribus

